

Izhaja vsaki dan.

Izdi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. zvečer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti).

Poročilo iz japonskega glavnega stana.

TOKIO 4. (Reuterjev biro.) Japonci nadaljujejo obstreljivati glavne ruske utrbe s težkimi topovi. Glasom poročila iz glavnega stana so Japonci zavzeli ruske pozicije na vztočnih višicah pri Kutulinu in Hangkonu. Rusi so v smeri reke Šaho ponoči napadli Japonce ob fronti, a bili so odbiti. Na desnem bregu reke Hunho je bil popolnoma odbit silen ruski protinapad na Taenc apak in zapadno ležeče ozemlje reke Hunho.

Iz Sahetuna. Boj na vsej fronti.

SAHETUN 4. Na levem krilu so je vse noč vršil boj. Od danes zjutraj traja boj z japonsko objemalno kolono pri Šalipnu. Boj na vsej fronti razvija se čim dalje bolj v odločilno bitko.

TOKIO 4. Iz glavnega stana poročajo, da traja boj na obeh krilih in tudi v centru. Japonci dobivajo čim dalje več terena. Rusi so bili pri Simintinu poraženi.

Iz glavnega stana armade Oku.

LONDON 4. Glasom nekega poročila Reuterjevega poročevalca pri armadi generala Oku od 2. t. m. so Japonci po obupnem boju z bajoneti vzeli nasipne rove pri Apasju. Japonci so izgubili 2000 moč, ruske izgube so večje. Obstreljevanje ob železnici traja dalje.

2000 Japoncev se je izkrcalo v severni Koreji.

VLADIVOSTOK 4. Pri Šegudšinu v severni Koreji se je izkrcalo 2000 Japoncev.

Vojno posvetovanje.

PETROGRAD 4. Pod predsedstvom carjevim se bo vršilo posvetovanje generalov Saharova, Dragomirova in Roopa, zaradi pretresavanja spora med generaloma Kuropatkinom in Gripenbergom, ter razgovor o splošnem položaju na bojišču.

Dogodki v Rusiji.

NOVOROSIJSK 4. Štrajk delavcev v luci je končan, ne da bi bilo dovoljeno povišanje mezd.

TAŠKENT 4. Železniški delavci zahtevajo osemurni delavnik in povišanje mezd od 10 do 25% ter preté, da prične štrajkati, ako se do 6. t. m. ne ugodí njihovim zahtevam.

PETROGRAD 4. Listi pozdravljajo reševanje carjev kakor prvi korak do izpolnitve želja naroda ter izražajo nade, da bo vest o carski odloki delovala pomirljivo na duhove ter da poneha upor, ki je izbruhnil po vsej državi.

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C. — d.

Trobenta je zatrobila, a Mikiš, sedeč na konju, je dvignil belo zastavo in zaklical glasno:

— Ej, ljudje božji! Nehajte! Kje je kakov vodja kapiteljske čete?

— Evo me! se je odzval kanonik Ivan, doletevši na konju, kaj je želja in volja tvoja, gospod Prodanič?

— Čuj, gospod kanonik! V imeu gospoda Ahacija Prodaniča, bana vse Slavonije, in v imeu gospoda Ladislava od Lučenca, kapitana kraljevine Dalmacije, Hrvatske in Slavonije, zahtevam svobodno prehod in da mi je glava sigurna. Vodi me pred gospoda škofa Ivana in pred zbor vse kapiteljske gospode, da jim povem besedo za dobro in korist njihovo. Ali je svobodno?

— Svobodno je, varnost je, je odgovoril kanonik. Ljudje Kapitelje, da vam je sablja

PETROGRAD 4. Tukajšnjemu vseučilišču je bila radi zborovanja dijakov dne 20. februarja izrečena graja carjeva. Rektor je dobil ukor, kurator učnega okr. žja opomin. Vsi dijaki so bili relegirani, s pravico, da zamorejo prositi za zopetno vsprejetje.

TIFLIS 4. Za začasnega generalnega guvernerja mesta in gubernije Baku, nad katerim je proglašeno vojno stanje, je bil imenovan generalni adjutant knez Amilahory.

ZARIZIN 4. Štrajk se je razširil na vse tovarne, zato v vseh delo počiva.

LUGANSK 4. Oj včeraj je tukaj splošen štrajk. Zaloge so zaprte. Delavci državne tovarne za patrona bodo dne 6. t. m. odpušteni. Večina delavcev ne dela. Čeravno je vse mirno, je vendar razpoloženje vznemirljivo. Za jutri se pričakuje, da prično štrajkati uslužbeni jekaterinoslavške železnice ter da se promet na isti ustavi.

Brzobjavne vesti.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 4. Jutri vopreje cesar v avdijenci na Dunaju barona Desiderija Banffy, grofa Ferdinanda Zichy in Marka Falk.

DUNAJ 4. Cesar je danes ob 11. uri predpoludne v enourni avdijenci voprejel predsednika magnetske zbornice grofa Csaky. Kakor poroča »Fremdenblatt«, je grof Csaky izjavil, da mu je bila prilika izraziti vladarju natančno svoje mnenje o rešitvi krize. Za grofom Csaky je prišel k cesarju bivši minister za trgovino Daniel. Avdijenca Daniela je trajala tri četrt ure. Ob 1. in četrt uri popoldne je bil voprejet predsednik poslanske zbornice Just v skoro enourni avdijenci.

Hulska afeta. Odškodnina za žrtve.

LONDON 4. Angleška vlada je poslala Rusiji noto, v kateri zahteva 75.000 šterl. lir za odškodnino žrtvam dogodkov pri Hulu.

Italijansko ministerstvo demisijoniralo.

RIM 4. Minister Rochetti je zbornici priobčil, da je ministerski predsednik Giolitti iz zdravstvenih ozirov podal kralju svojo demisijo, nakar je cel kabinet odstopil, kralj si je pridržal odločitev.

Nezgoda na morju.

KOLIN 4. Kakor poroča »Köln. Volkszeitung«, je pri otokih Bermudas četvero-jarbornik »Karl Wilburn« trčil z jarbornikom »Quinebang«. Obe ladiji sta se potopili. Od posadke je utonilo 41 moč.

Francozka zbornica.

PARIZ 4. Zbornica je izvršila posvetovanje vojnega proračuna ter je pričela razpravo o dohodkih proračuna.

Iz Hrvatske.

ZAGREB, 3. marca 1905.

Turški odnošaji, ki vladajo v vsespupni cenzuri našega opozicijskega novinstva, so zopet postali vsakdanji. Ne mineva dan, da ne bi videli po ulici stražarja, kako nosi pod pazduho cele skladnice zaplenjenih novin. Tako so ravno ta teden »Hrvatsko pravo« in »Srbobrans« zspenili vsaki dan. A zakaj se pri nas v obče plenijo listi? Mislite-li morda, da pišajo protidinastično, ali protioblastno? O ne! Naše novine so jako zmerne in mirne v tem pogledu, ter mnogo skromneje od vsakega najzakotnejega madjarskega lističa. Tu je druga stvar. Naše novine pišejo resnice. A kdor pri nas piše resnico, kdor črta pravo stanje stvari, kdor piše pošteno v obrambo pred tlačitelji nekega naroda — tega čaka rudeči svinčnik državnega pravdnika.

Kakova gnjav je samo n. pr. v naših občinah. Okrajni predstojniki se naravnost igrajo z občinskimi sveti, oni morejo nemojtno nazivati občinske načelnike in odbornike z — osli in niči!! A če naše novine — pa bilo tudi brez vsacega komentarja — kažejo svetu kakov tak slučaj, tedaj jim ne manjka — konfiskacije. A po takih zaplembah se še redno dogaja, da proganjajo urednike in novinarje, ki se pa ne morejo braniti pred porotnim sodiščem, ker je tudi ta svobodnostna institucija pri nas odpravljena. Vzlic vsem interpelacijam opozicijskih poslancev, da bi se za tiskovne stvari zopet uvedla porota, mislijo gospoda na vladi, da sedaj ni čas za to.

Odnosaji na Ogrskem niso do današnjega dne napravili pri nas nikakega bitnega, močnega utisa. Pri nas je vse mirno, vsi čakajo prekritizani rok, kako se razreši ta gardijski vozel Košutovski. Le nekoliko člankov po novinah opominja na organizacijo vseh opozicijskih elementov, da nas čas ne zaloti nepripravljeni. Tako je tudi včeraj napisal narodni zastopnik Zgoric v »Agramer Tagblattu« članek, v katerem govori o oživotvorjenju že zamrle »Hrvatske stranke prava«, v kateri bi se našli vsi hrvatski misleči elementi in katera stranka bi imela svoje posebno glasilo, nepristransko in neodvisno; »Obzor« nosi sicer že naslov »glavno glasilo hrvatske stranke prava«, ali ta naslov mu odpade v nekoliko dneh. Nočem se baviti z Zgoričevim člankom; nu, na vsaki način ne bi bilo slabo, ako bi bili složni in pripravljeni na vse, posebnost pa sedaj, ko se bližajo nove volitve. Z sedaj treba začeti narod voditi v pravo šolo — na ljudske shode. Že sedaj treba narodu odpirati oči, da ne bo dajal kasnejih svojih glasov Madjaronu — za en golaš in čašo piva.

ker so se mu na čelu križale čudne črte. Okolo njega so sedeli kanoniki v polnem zboru: Nikola Prišlin, siva glava, a velik človek, Krispo od Kalnika, suh, žilav in črn, Ivan Lancelot, bel kakor ovca, ali rdečega odločnega obraza, pak Barnaba Ivančič, Nikola Magjar, Benko Moslovački in cela vrsta posvečenih glav, gledajočih odločno v svojega novega pastirja.

Dalje po trgu, po ulicah pak so vrvile čete pešcev, konjenikov, ki so čakali na zapoved svojih gospodarjev.

— Uvažujte, bratje v Kristu, je začel škof ob prisiljenem miru, na nas je, da smo krotki in podložni, da nosimo v miru svoj križ. Malo časa sem se med vami, ali radi tega vam moje srce neprizna malo ljubezni. Želim vam vse dobro, kakor sebi, in vsej svoji čredi. Čemu ste zbrali to vojsko, čemu delate nasipe? Gre-li neprijatelj na nas? Ne gre. Gospod Ladislav je od Lučenca kraljevski kapetan, človek dobrega srca, verujete, ne bo se nas dotikal. Rekel mi je, da se mi moremo le dobrega nadejati od njega. Bodimo krotki, bratje, ker, ako nas nadvlada duh nemira, mogla bi se njegova milost obrniti od nas in jaz si perem roke.

»Naši« v Pešti se ne morejo složiti, koga izmed sebe bi izbrali za hrvatskega ministra. Madjari so najbolj naklonjeni Kovačeviću in Josipovичu, a nočejo niti čuti o Tomašiću, ki bi ga hoteli naši in kateremu treba pripoznati sglavnost in premišljenost. Ona prva dva pa sta pokazala že o več prilikah, da sta prijatelja madjarske državne ideje. Ona bi nam mogla le škoditi še več, nego sedajni naš minister Cseh, ki ni še nikdar izpregovoril niti ene besede.

Včeraj je pričela željno pričakovana razprava proti dru. P o t o e n j a k u. Žal, da vam ne morem nič sporočiti, ker je razprava tajna. Hrvatski »narodni svečeniki«, ki se ne strinjajo z jezuitizmom »Hrvatstva«, »Vrhbosne« in sličnih listov, so začeli izdajati te dni »Novo Hrvatstvo«, ki bo imelo namen, da se bori proti rešenim listom. Ta pojav nam priča, da se večina naše duhovščine noče pridružiti internacionalni struji, s katero hočejo nekateri Hrvatsko — osrečiti, ampak da hoče ona še nadalje ostati narodna. Tem značilnejše je, da jim je bila takoj prva številka njihovega lista zaplenjena! Bog ve, po čigavi inicijativi!!

Rusko-japonska vojna.

Trst, 4. marca 1905.

Položaj obeh armad.

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

III.

Bolj in bolj postaja jasno, da je bila Kuropatkinova ofenziva proti koncu meseca januarja, od zapada proti črti reke Hunho, pri Sandepu, le strateški manever. Dogodki na zapadu bojišča, o katerih govore poročila zadnjih dni, pričajo, da je Kuropatkin dosegel, kar je nameraval z onim manevrom. Nameraval pa je — kakor smo mi povdarjali zopet in zopet — sovražnika pritegniti na zapad, proti kitajski meji, in ga tam vezati, in sicer kolikor le možno veliko število sovražnika. In da je to dosegel, o tem priča današnja vest, da kakih 80.000 Japoncev, 4 divizije, operirajo ob rekah Hunho in Ljaoho.

Tudi na levem ruskem krilu se nadaljujejo boji, ki so pa v obče ostali neodločeni. To je v bojni črti Baajaputza-soteske Vanfulin in Kuntulin-Kudjatsi. Zadnji kraj leži 22 km južno vzhodno od Fušuna (glavni stan III. ruske armade?)

Ali to treba posebno povdariti, da na ruski strani absolutno ni namena, da bi že sedaj izizivali odločilne dogodke, namen je zavlačevati dokler ne začne delovati baltičsko brodovje. Ravno nasprotno stoji stvar na japonski strani, kakor smo povdarjali tudi včeraj in že popred večkrat. Njihov interes

— Ali si čul Pilata? je šepnil, smeja se, Lancelot Prišlinu.

Kanoniki so molčali mračno in gledali v tla.

— Izročimo se milosti gospoda kapetana! je nadaljeval škof.

Nikdo ni nič odgovoril.

— Saj vidite, je govoril dalje, pri njem je močna vojska, kraljeva zapoved, on sedi nad nami v trdnem gradu, na Griču. Predajmo se!

— Da, da, je pritrdil Benko Moslovački, suh droben človek, smeččega se obraza, bratje, dobro je rekla njegova milost, naša duhovna glava, bodimo krotki, predajmo se. Gospod kapetan drži Grič, drži tudi Medvedgrad, vse naše imetje je pod njegovo roko in gorje nam, ako posegne za nami. Naša naloga ni, da trošimo kri, ampak molitev. Prav je rekel gospod škof, predajmo se in ne sledimo stopinjam nevrednega puntarja škofa Pavla, ki ga je jeza Previdnosti odpravila s škofovske stolice, ker je s hudobijo motil ta sveti zbor, zavlačevaje ga v neprilike treznega sveta.

(Pride še.)

e, da silijo v odločitev, če le vreme kolikor toliko dopušta to. Japonci morajo siliti v odločitev vspricho: naraščanja Kuropatkinove armade, vspricho groženja obem japonskim krilom, vspricho vedno intenzivnejega utrjanja ruskih pozicij.

V naravi stvari — v razliki strategičnih razmer na obeh straneh — je, da bo Kuropatkin skušal dosežati le cenene vspehe, in se bo izogibal vsaki odločitvi, ki bi ga stala razmerno preveč izgub. On ne sme stremeti za sedaj pod nobenim pogojem celo ne po zmugi, ako bi ga ista imela preveč stati. On se mora absolutno izogibati takozvanim Pirovim zmagam. Najbolje umemo sedanjo nalogo Kuropatkina, ako si njegovo sedanjo armado s trdnjavo Vladivostok predstavljamo kakor veliko strategično predstražo. S tem stavkom je militarično vse povedano za precejšnje bodočega dela Kuropatkinovega do prihoda baltičke flote. Njegovo taktično vedenje bo to, da bo silil sovražnik v zaporedno frontalno zaletavanje od utrjene pozicije do pozicije, kar mora sovražnika končno utruditi. — Seveda mora biti Kuropatkin tudi vsaki hip pripravljen, da, ako se nudi prilika, aktivno izkoristi vsako slabost sovražnika.

Ozirom na skupno položenje, kakor isto dozoreva sedaj, pride gotovo skoro do večjih spopadov, zapadno in vzhodno od Mukdensa, v frontni širini najmanj 100 km. To je bojna črta, kakoršnje ne pozna dosedanja zgodovina. Namen na obeh straneh pa je: Oyama hoče naprej, Kuropatkin pa svoje utrjene pozicije izkoristiti.

Oba nasprotnika imata približno vsak pol milijona vojakov in nad 3000 topov.

Nova vojaška kuhinja.

»Petrogr. Vedomosti« javljajo, da si je štabni kapitan Boršov dal patentirati od njega iznajdeno razložljivo vojaško kuhinjo. V tej kuhinji je možno pripraviti jedi za 50 oseb. Kuhinja je velike važnosti izlasti za obveščevalne svrbe, ker se jo lahko med potjo ali vožnjo razgreje in tudi pripravi jedi tekom ure in pol.

General Miščenko.

Iz Petrograda javljajo, da je bil general Miščenko, ki je dosedaj zapovedoval posebni zabajkalski kozasški brigadi, imenovan poveljnikom mešane uralske zabajkalske kozaske divizije.

Japonci v Port Arturju.

List »Novoje Vremja« je dne 26. februarja priobčil vest iz Mukdensa, da je dospelo tjakaj poročilo, da Japonci grdo in brutalno stopajo s prebivalstvom, ki je ostalo v Port Arturju. Vsi, ki so došli tjakaj iz Port Arturja in Daljnega, potrjujejo to vest.

Japonska poročila.

Londonški »Daily Telegraph« poroča iz Siamintina od 2. marca, da so K. tajci izdali Rusom za 3000 rubljev štiri japonske častnike in enega narednika, ki so dne 23. februarja poskusili razrušiti železnico severno od Tienlina. Častniki in narednik so bili kmalu na to usmrteni.

Japonski dnevnik »Kakumin« povdarja, da znašajo skupni izdatki, ki jih je japonski parlament v zadnjih dveh sešajah dovolil, 1566 milijonov jenov.

Dogodki na Balkanu.

Berolinska »Tägl. Rundschau« poroča, da je Turčija pred kratkim dostavila Rusiji in Avstriji noto, s katero da makedonska reformna akcija stopa v novo fazo. Turčija opozarja v tej noti, da je za izvedenje reform, ki jih zahteva od nje mürzesteški program, potrebno pred vsem — denarja, a blagajne dotičnih treh vilajetov da nimajo denarja — in da bodo, glasom proračuna za prihodnje upravno leto, ti vilajeti imeli še večji deficit. Iz lastnih sredstev vilajetov ni možno torej izvesti zahtevanih reform. Visoka porta sama pa tudi ni — vzlic vsej svoji dobri volji — v položaju, da bi dajala denarja za rešeni namen. Zato ne bo drugače, nego da se po mednarodnih pogodbah določene uvozne carine povisajo.

Ruska in avstrijska vlada da sta pripravljene privoliti v to povisjanje ter je priporočiti tudi drugim vladam v dovoljenje pod nastopni pogoji: 1) Da Turčija vendar enkrat oficijelno pripozna mürzesteški program in se obveže za sodelovanje na izvajanju istega. 2.) Da se po zvišanju carin doseženi prebitki porabi za Makedonijo in izlasti za odškodnino

krščanskim prebivalcem, ki so trpeli škodo valed nemirov. 3.) Da se izvedejo neke spremembe v otomanski carinarski upravi.

Ni-li to ljubka igra med vlastmi in navihano Turčijo, tista igra, ki jej otroci pravijo: slepe miši loviti! To so navihani ti državniki v Carigradu. Mesto da bi izvajali dolžnosti in da bi lojalno sodelovali na reformni akciji, da bi svojim sodelovanjem poravnali vsaj tisočeri del krivic in zločina, ki so jih storili nad nearečno Makedonijo, pa si bohejo prislepiti še lep dobiček. Kajti to jedno je gotovo, da dohodek od povisjanja carin gotovo ne pojde za namene, kekor zahtevata Avstro-Ogrska in Rusija, kakor tudi ne bo čisto nič doseženo, ako Turčija obljubi, da bo sodelovala na reformah. Saj ravno v tem so veliki že od nekdanjih navihani turški državniki, da znajo vso Evropo voditi za nos s tem, da obečajo vse, a ne izpolnjujejo nič.

„L'Energie Française“.

Socijalna, literarna, politična in narodna revija. — Urednik: André Chéradame, 14., rue du Helder, Paris. — Naročnina: 16 K na leto. — Revija objavlja samo izvirne članke.

Glavni sotrudniki so: Gospe: Adam, Marie Anne de Bowat, Gyp, Myriam Harry; gospodje: Maurice Barrès, general Bonnal, Henry Bordeaux, Paul Bourq, René Boylesve, Léon Daudet, August Dorchain, Marcel Du Bois, pr.fesor na Sorboni, Felix Duquesnel, Emile Faguet, člen francoske akademije, Maxime Formont, Emile Gebhardt, člen francoske akademije, Gerville Reache, poslanec, Henry Housseye, člen francoske akademije, viceadmiral Humann, Alphonse Humbert, Jean Lahor, Pierre Lalo, Henri Lavedan, člen francoske akademije, Louis Léger, člen Institute, Edouard Lockroy, bivši minister mornarice, René Maizeroy, Tanerède Martel, Georges Montorgueil, Jean Rameau, Jules Roche, bivši trgovinski minister, J. H. Rosuy, E. de Saint Auban, Albert Sorel, člen francoske akademije, Maurice Sprouck, poslanec, Maurice Talmayer, Léon de Tineau, André Theuriot, člen francoske akademije, Joseph Thierry, poslanec.

Tri zaporedne številke se pošljejo na zahtevo brezplačno na ogled.

Drobne politične vesti.

Bolgarski knez Ferdinand obišče v kratkem, kakor se poroča iz Bukarešta, angleškega kralja v Londonu.

Za potovanje španskega kralja v Pariz je, kakor znano, določen bodoči mesec maj. Sedaj se vrše med špansko in francosko vlado dogovori glede podrobnosti potnega programa. Določeno je, da bo kralja spremljal minister vnanih stvari Ramirez de Villa Urrutia. Predsednik francoske republike vrne potem na jezen obisk v Madridu.

Srbija in Anglija. Angleška še dosedaj nima svojega diplomatskega zastopnika v Belemgradu. Kakor poroča »N. W. Journal« iz Beleggrada, se je v najnovejšem času na zapoved carjevo podal ruski poslanik v Londonu, b kralju Edvardu ter ga prosil, naj bi Anglija zopet vzpostavila diplomatske zveze s Srbijo. Kralj Edvard je prošnjo odločno odbil ter ostro grajal odnošaje srbske vlade s provzročitelji dogodkov od dne 11. junija 1903.

Grofica Montignoso. V stvari afere grofica Montignoso, bivše saske prestolonaslednice, poročajo iz Draždan, da so se neodvisno od civilne tožbe, ki jo je saski kraljevi dvor uležil proti grofici Montignoso, pričela nova privatna pegejanja z grofico in to na izrecno željo kraljeve. Ta pogajanja so pričela, ne da bi se ministerstvo umešvalo v stvar, in po nasvetu groficih odvetnikov, ki so ga dali kralju.

Domače vesti.

Odprt grob. Na Opčinah je umrl gosp. Jakob Hrovatin št. 80, posestnik in tajnik »Konsumnega društva« in »Zavarovalnice za govejo živino«. Dasi-ravno priprost mož, je znal se svojo besedo pomagati. On je bil vedno prvi, kjer je bilo kaj narodu v korist. Pokojnik je bil mnogo let tudi vztrajen pevec »Zvona«, tamošnjega pevskega društva, kakor narodnjak pa je bil vedno v prvih vrstah.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

Umrl je v četrtek v Gorici v 88. letu starosti g. Fran Pitamic c. kr. okrajni predstojnik v pokoju in bivši notar. Pokojnik je služboval kakor uradnik izključno po Istri. Leta 1869. o priliki preosnove političnih in sodnih uradov, je bil postavljen v disponibi-

liteto. Zaradi tega je bil imenovan kasneje za mesto notarja v Sežani. Notarsko službo je začel izvrševati leta 1876., kjer je ostal do leta 1889., tega leta je ostavil službo ter se preselil v Gorico. Pokojnik je bil doma iz Tolmiskega.

Naša šolska mizerija. Na naše opetovano vprašanje glede pouka slovenščine na državni ljudski šoli v ulici Fontana le noče in noče biti nikakega pojasnila, ne od namestnika, ne od vodstva rešene šole. Stvar pa je prevažna za nas, da bi smeli mi odnehati. Da-ti od nas citirana odloka ministerstva za nauk oziroma namestništva določno predpisujeta, kako bi se moralo postopati in da si bi na namestništvu morali paziti, da se njega lastni odloki izpolnjujejo, vendar vidimo, kako sta ona odloka ostala — na papirju. Na šoli v ulici Fontana so še vedno iste žalostne razmere. Citirani odlok ministerstva obstoji že tretje leto. Med tem časom je ravnatelj pozval že več suplentov kakor podučitelje in suplente, ali ne iz naših krajev, kar bi moral, ako bi hotel res ustreči toliko-krat omenjenemu odloku ministerstva glede pouka v slovenščini. Ne, poklical jih je iz nemških dežel, iz Štajerske in Niže Avstrijske, ki, ne le da ne znajo slovenski, ampak še nemščina, ki jo govore, zveni tako čudno, tako tuje na naša ušesa, da jih še nemščini večš človek težko umeje. A zmisli v ministerijalne naredbe naj bi ti novo-prihajajoči učitelji razbremenili starejše učitelje za — slovenščino!!

Kaj bi rekli gospoda Nemci, ako bi se njih otrokom na tak način delil pouk?!

Pred tremi leti je bil neki gospod spoznan sposobnim za pouk v slovenščini, da-si ni sposoben. In ta gospod še vedno »učí« slovenščino!! Merodavni činitelji stoji menda na stališču, da za pouk v našem jeziku je vse dobro! Na deklški šoli predavajo n. pr. tri učiteljice slovenščino, vsposobljena pa ni — nobena! Mnogo se je govorilo o pravičnosti njeg. jasnosti gospoda namestnika, kakor zaščitnika enakopravnosti, ali na žalost svojo vidimo, da ostaja vse — pri starem.

Po nazoru naših visokih gospodov je že zmožen za pouk v slovenščini, ako le govori nekoliko navadnih besed. Kakega resničnega napredka je pričakovati od takega pouka, ko učitelj, ki poučuje naš jezik, mora govoriti — nemški?!

V šoli na Lipskem trgu poučujeta slovenščino dva Kočevca. Ta sta sicer položila izpit, ali njuni nazori in njuno stremljenje absolutno ne povspejuje tega pouka. Zato se naši otroci, če le možno, odtegujejo pouku v slovenščini, in če stariši ne pazijo na to. Pa tudi rečena gospode se kolikor možno izogibljeta trudu s poučevanjem slovenščine. Tako je moglo priti, da spodnji oddelek ni imel niti en mesec rednega pouka v vsem prvem semestru!

Kako naj si torej naši otroci res dobro priučé materinščino?! Na ravnateljstvih nimamo nobenega prijatelja, ki bi se zanimal za stvar, od zgoraj doli pa je tudi ni pomoči.

Da se stori enkrat konec tej mizeriji, naj bi se pouk v slovenščini remuneriral! Če se ima denarja za francosčino, če se ga ima za italijanščino, naj se pa še za slovenščino imenujejo posebni učitelji! Mari mi Slovenci ne plačujemo davkov? Zakaj se zanemarja ravno nas? Zakaj ne veljajo predpisi in zakoni ravno tako za nas, kakor za druge? Če bi se pouk v slovenščini primerno plačeval, bi bili vspehi tudi vse drugačni, ker oglašali se bodo učitelji, ki bodo res sposobni. In delo bo tudi veselilo učitelje, a poleg tega se more od njega, ki je plačan, tudi zahtevati! Potem pa bo tudi otroke veselilo, zahajati na pouk, in naše večne tožbe v tem pogledu utihnejo enkrat.

Dosti bodi za danes.

Zanimivosti in — nerednosti iz Podgrada. (Dopis.) — Vkljub dejstvu, da se ga je osvetlilo v državnem zboru v 305. seji dne 15. februarja t. l. po interpelaciji gg. poslancev Spinčiča in tovarišev naš gospod Riccardo še vedno regovili. Če je kje, je tukaj na mestu pregovor: Bob ob steno! Kako si naš Riccardo misli »kolegijalnost in solidarnost« med uradniki, to nam kaže neki dogodek iz novejšega časa. Uradniško bralno društvo je priredilo dne 18. februarja v dvorani »Narodnega doma« jako povoljno vspel ples. Ker pa »milostljiva« baje še ni imela izvršene bluze, je zahteval Riccardo, naj bi se zaradi tega ples odložil na drugo soboto. Ker pa je bila godba že pogojena in povabila razposlana, seveda tega ni bilo možno

več storiti. Kazen za to je zadela sodnega adjunkta, ki je bil v odboru za prireditve plesa. Tega je prijel g. Riccardo v navzočnosti drugih sodnijskih uslužbencev tako odumno in — nekolegijalno, da je dotični g. pristav (ki je vrhu tega pošten in priljubljen Italijan) povedal svetovalcu v obraz, da bo postopal sodno, ako Riccardo ne prekliče razžaljivih besed. Kako, in ako se je ta afera končala, nam ni znano. Toliko pa je gotovo, da se je več gospodov izrazilo, da odstopijo od nesrečnega novorojenčka »Uradn. bralnega društva«, v katerega zatuhle prostore niti ne zahajajo, ker jim čitalniški prostori v »Narodnem domu« nudijo čisto drug užitek in zabavo.

G. svetovalec je strasten lovec in umeva svojo lovsko pravico tako, da jemlje seboj — sodnega slugo po cele dneve, kakor da so sluga plačani od države za to, da — streljajo zajce!! O tem bodo valed interpelacije govorile že še merodajne osebe. Dne 27. februarja dogodil se je zopet neki nov slučaj. Gospod svetovalec je privatno povabil Starajkega gozdnega čuvaja — ki se po § 23. služb. poslovnika niti ne sme odstraniti od svojega rajona — v svojo pisarno v Podgrad, tam naredil žnjim zapisnik o tem, kolikokrat c. k. gozdar pregleduje gozde in je potem odpustil čuvaja ne da bi mu bil plačal pot, ko je moral 10 km daleč po takega snegu hoditi v Podgrad. Ali ni to nedovoljeno posezanje v službo drugih c. k. organov?!

Gospod svetovalec ima za svoj lov tudi pse. Koliko nesreč in škode so ti psi že storili po Podgradu — tega ne bom našteval tu. Pred nekaj dnevi pa se je dogodil nov slučaj, o katerem molči vsa slavna c. k. žandarmerija, da-si se je dogodil pred njenimi očmi. Nič hudega sluteč je šel po cesti slikar Valenčič. Kar ga je srečal nevaren pes, ga pograbil za nogo, mu raztrgal hlače in zasadił globoko rano v nogo. Dan kasneje je isti pes pred poštnim poslopjem naskočil nekakega drugega starca. Pa, ker je isti imel visoke čevlje in drvo v roki, je psa pregnal, da mu ni ničesar storil. Ta pes je skrajno nevaren toliko za domačine, kolikor za tujece, ki hodijo skozi Podgrad v velikem številu. In vkljub temu, da je običinsko starešinstvo sklenilo, da mora biti pes privezan, ali pa da mora nositi nagobčnik, stavlja ta žival še vedno v nevarnost pasante.

Ali je res ni oblasti, ki bi takemu počenjanju storila konec in dovela zopet mir v naše skromno gnezdece?!

Dne 10. februarja se je izrazil gospod svetovalec v javnem lokalu in v navzočnosti več ljudi, da v »Čitalnico« ne smejo zahajati dostojni ljudje (Anständige Leute). Gg. uradniki, duhovni in vsi drugi, ki redno zahajate v Čitalnico, ali niste po takih izrazih izpostavljeni splošnemu zaničevanju, ker s tem, da »najvišji gospod« pravi, da dostojni ljudje ne smejo zahajati v Čitalnico, ste menda vsi označeni za »nedostojne«! Tu pokazite »kolegijalnost in solidarnost«, ako Vam je res toliko ležalo na istej!

Tako smo podali zopet nekaj cvetek v herbarij gospoda predsednika Urbančiča.

Tržaški Slovonom! Nocoj bo tradicionalna maskarada našega »Sokola«! Sokolska ideja, nositeljica s v o b o d e, b r a t s t v a in enakopravnosti naj Vas tudi letos združi pod okriljem »Sokola« v bratsko kolo! — Na zdar!

Za nocojšnjo maskarado »Sokola« dobijo se sedeži in luže od 10. do 12. ure jutraj v kavarni »Balkan«. — Istotako vstopnice. Blagajna se odpre ob 8. in pol uri. — Začetek ob 9. in pol zvečer. — Vstopnina: 2 K za gospode; za člene, miske in dame 1 K. Členi v sokolski opravi ne plačajo vstopnine. Priti je v kostumu, maski ali plesni toaleti.

Salonski parnik »Tátra«. V ladijedelnici tržaškega tehničnega zavoda pri sv. Marku potisnejo te dni v morje salonski parnik »Tátra«. Ta parnik se je zgradil na račun reške paroplovne družbe »Ungaro-Croata«. Njega dolžina znaša 45 metrov, širina 6 65 m in ima deplacemanta 300 ton. Ladija je specijelno določena za izlete zdravilišnih gostov v Opatiji in ima primerno močan stroj, s katerim utegne dosežati brzino 14 milj. Notranja oprava je primerna parnikovemu namenu in je torej isti opremljen z komfortom. Sprehajališče preko krova, dva salona na krovu, dva spodnja čbada salona z električno razsvetljavo in kurjavo na paro — vse to nam bo kazalo, da je ta parnik srečno opremljen z vsem.

Konsumno društvo pri Sv. M. M. Spodnji.

Vabilo

II. redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 19. marca 1905

ob 9. uri predp. v prostorih »Društvene krčme«.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Razni predlogi in nasveti.

ODBOR.

Deček 14—16 let star, se sprejme kakor mesar-ki vajenec. — Naslov pove »Edinost«.

Fondo Coroneo!

Največja razstava sedanosti:

Traberjev svetovnoznani anatomski muzej.

Nad 1000 razstavljenih predmetov.

Otvorjen vsak dan od 9. predp. do 9. zvečer

V petek samo za dame.

Vstopnina 40 st., vojaki in otroci 20 st.

Novo prodajalnice jestvin,

založeno z blagom prve vrste kakor kavo, sladkor,

olje, milo, belo in turško meso, otrobe itd. itd.

priporoča **Andrej Šuc**

Trst, ul. Media 56 (zraven ul. Rossetti) Trst.

Restavracija

„Alla Città di Francoforte“

ulica Molin Piccolo št. 17

vogal ulice Saverio Mercadante št. 4 (ex Piazza della Zonta)

toči izvrstno in vedno sveže

steinfeldsko pivo

kakor tudi dobra in pristna vina.

Kuhinja vedno z dobrimi jedili

preskrbljena.

Postrežba točna in cene nizke.

Se toplo priporoča

Rudolf Szoboszlay

gostilničar.

Svetovna panorama

ulica Torrente 11 (trivogalna palača)

odprta vsak dan od 10. predp. do 11. ure zvečer

Od 5. do 11. marca bo razstavljena cela vrsta

razgledov na krasno mesto

Petrograd

kjer so vihrali v januarju znani izgredi.

Videti je carja, carice in velike kneze;

dalje: spomenike, ceremonije: kraji, v katerih

so se vršili izgredi itd.

Vstop 30 st., vojaki in dečki 20 st.

Manufakturna trgovina

Ambrosich & Modricky

TRST - ul. Belvedere 32 - T ST

Fuštanj za krila širok 90 cm po 36. 42 novi.

Fuštanj velear od 27 novč. dalje, bel, siv in

plaket fuštanj. Kotenina bela in siva. Maje, slaji

in rute. Odeja od volne ali bombaža. Preginjale

preproge za mej posteljo. Kravate, srajce za

panter iz ženske. Krila, ugovice, čipke in zmet,

kakor tudi raznovrstne drobnarije.

Izgotovljene obleke

v velikej izberi

za moške in dečke pri tvrdki

FRAN KALASCH

v ulici Arcata št. 9

(vogal ulice Sapone).

Popolnoma konkurenčne cene. Črne obleke od 30 do 50 K.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila daje samo zadrugi in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na

zastave po 5 1/2%.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poštno hranilnični račun 816.004.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljive

plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Narodni kolek je

vdobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

Manfakturna tvrdka BERTOLI & SBUELZ

Piazza Barriera vecchia 2 in ul. Nuova 38 (naspr. palači Salem).

ponuja za zimski čas

fuštanj velleur z novimi risanjmi od 25 novč. više

kotenina navadna za rjuhe . . . 13 " "

bela . . . 18 " "

bombažna flaneleta . . . po 18 " "

Velika zaloga žepnih rut, volnenih in svilenih ovratnic

Diakaste zimske srajce za moške in ženske.

Bogat izbor najfinjšega blaga za ženske obleke, vse po konkurenčnih cenah.

Filijalka ul. Nuova št. 38

Tomaževa žlindra

(na debelo in drobno)

Nova krma „Melassit“

za konje, vole, krave, prašiče.

Kilo po 20 stotink.

Vreče od 50 kg. K 8.

Prodaja

HUBER & Comp. v TRSTU

v ulici Madonna št. 7 (nasproti bivšemu parnemu mlinu).

„Al Trifoglio“

Niko von Perrelli

TRST — ul. Valdirivo 25 — TRST

(zraven zaloge butelj k. Hackerja.)

Izbera vsakovrstne perutnine, puranov, rac, gosij, piščancev

in piščet, divjačine ter okajenega mesa iz Prage in Gradca.

Izvoz jaje, divjačine in volovskega mesa.

Pekarna, sladničarna in tovarna biškov

Vinko Škerk

TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST

Filijalka v ulici Miramare št. 13

Raznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema na-

ročbe na najhitrejši peko ter dostavlja kruh na dom.

Za obilen obisk se toplo priporoča cenj. občinstvu.

Izvrstno jedilno olje

po 28 nvč. liter v novi prodajalnici

A. BERINI & A. STRINGARI

ulica di Torre bianca 45.

Kts, milo, sveče in soda.

Jedilno olje po 28 novč.

Leon Fano

TRST

ulica Nuova 12

zlatar in draguljar

prodaja, kupuje in zamenjuje zlatanino, sre-

brnino in dragulje; sprejema poprave po

najzmernejših cenah ter prodaja na mesečna

obroke proti solidnemu jamstvu.

Pekarna in sladničarna z lastno tovarno biškov

Josip Mreule

TRST — ulica Molin Grande št. 32 — TRST

3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih

ogrskih mlinov, dve vina v butelj k. h. sladice itd.

Sprejema naročbe za sladice.

Zaloga vina A. FONDA

v ulici Ugo

Foscolo št. 9

Istrska in dalmatinska vina prvih kleti, priporo-

ljiva toli vsled pristnosti kolikor zmernosti v cen.

Furlansko vino lastnega pridelka. Prodajalnice butelj k.

specijaliteta: rozolja, vermut, marsala, istrsko in

furlansko žganje.

Prodaja na debelo in drobno.

Krčmarjem in trgovcem po znižanih cenah.

Anton Zlobec

TRST — Campo S. Giacomo št. 16 — TRST

(zraven cerkve)

priporoča cenjenemu občinstvu v mestu, okolici in

na deželi svojo novo otvorenjo

ZALOGA OLJA, KISA, MILA itd.

na debelo in drobno ter po najnižjih cenah.

Svoji k svojim!

Ivan Petelin

tovarna testenin

TRST

ul. S. Francesco d' assisi 47.

Čast mi je na-

znaniti

bratom

Sokolom

in

krojačem

da sem

vdobil blago

za

sokolske obleke

in

vso opravo.

Na zdar!

Jakob Klemenc

trgovina z manufakturami

v TRSTU, ulica Sv. Antona št. 1.

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“

Ono je **zajamčeno čisto** in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo naj pazi dobro da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

JURI SCHICHT, USTJE na LABI.

Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.

Vdobja se povsod!

Varstvena znamka.

